

Dosarul nr. 3ra-215/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V.Lastavețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol)

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Ciuchitu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă :

La data de 18 decembrie 2018, Petru Ciuchitu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că, a activat în calitate de procuror în cadrul secției scrisori și audiență în Procuratura Generală a Republicii Moldova până la data de 25 iunie 1998. La atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în cuantum de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, și până în anul 2011, pensia i-a fost achitată fiind respectat principiul recalculării la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

Deși salariul procurorului în funcție ulterior a mai fost majorat prin efectul Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, precum și prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 152 din 1 iulie 2016, pensia sa nu a fost recalculată.

La data de 4 noiembrie 2018 a înaintat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prin care a solicitat restabilirea în dreptul încălcat, cu recalcularea pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție.

Prin decizia nr. c-2508/18 din 20 noiembrie 2018 i s-a comunicat că, nu există temei legitim de a recalcula pensia din salariul majorat al procurorilor în exercițiu.

A solicitat Petru Ciuchitu anularea deciziei nr. c-2508/18 din 20 noiembrie 2018; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu de funcție al procurorului al secției scrisori și audiență din cadrul Procuraturii Generale; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și de a achita pensia pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție începând cu 5 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 1 august 2016 după creșterea salariului potrivit art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016.

Prin hotărârea din 21 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă integral. S-a anulat ca fiind emis contrar prevederilor legii răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. c-2508/18 din 20 noiembrie 2018. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula și a achita pensia lui Petru Ciuchitu, reieșind din salariul mediu achitat procurorului în Procuratura Generală. Recalcularea pensiei și plata sumelor neachitate trebuie să aibă loc din 1 ianuarie 2013 și până la 31.07.2016 conform Legii nr. 37 din 7 martie 2013, prin care a avut loc majorarea salariului procurorilor cu 35% și începând cu 1 august 2016, potrivit Legii nr. 152 din 1 august 2016 și pe viitor, de fiecare dată, când are loc majorarea salariului procurorului în funcție. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite pensia pentru vechimea în muncă lui Petru Ciuchitu ținând cont de vechimea în muncă în funcția de procuror și în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 21 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În favoarea acestei concluzii instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, Petru Ciuchitu activând în calitate de procuror, întrunește condițiile legale pentru a beneficia de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, odată cu majorarea salariului procurorului în funcție. Petru Ciuchitu a obținut dreptul la pensie la data de 6 august 1998, moment în care întrunea condițiile legale: atingerea vârstei de 50 de ani, precum și vechimea în muncă de 12 ani și 6 luni în funcție de procuror.

Legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. Normele de drept referitor la pensionare stabilite posterior nu au putere retroactivă.

Iar, drepturile diminuate prin legea nouă, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă deja la viitorii procurori cu drept de pensionare.

La data de 16 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, la emiterea deciziei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

A menționat că, începând cu 1 iulie 2011, pensiile procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998. La moment nu este o lege care să prevadă dreptul la recalcularea pensiei procurorilor, deoarece această lege a fost abrogată în anul 2011 și nu poate avea efecte pentru viitor, nu poate fi ultra activă. Noile prevederi legale au exclus

posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

A solicitat Casa Națională de Asigurări Sociale admiterea recursului, casarea deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La 20 decembrie 2019 în adresa lui Petru Ciuchitu a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, la data de 18 noiembrie 2019. Respectiv, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la

fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu